

Milí čtenáři,

před časem mně a mé ženě vyprávěl Hugh McAllister, ředitel botanické zahrady při liverpoolské univerzitě, jak jednou seděl u státnic tamních studentů biologie. Ve váze na stole měli zkoušející připravený tulipán a narcis. Ne kvůli poznávání samotných rostlin, ale spíše kvůli popisu květních částí. Studium systematických disciplín totiž v Británii není úplně v kurzu. Přesto byla komise překvapena, když vyzvala studenta, aby si vzal kvůli popisu květních částí tulipán, a on sáhl po narcisu.

Tak špatné to u nás s poznáváním přírodnin ještě není, ale pomaloučku polehoučku se také suneme britským směrem. Na vysokých školách existují snahy tzv. „bílých“ biologů (laboratorní obory), aby jejich studenti nemuseli dělat zkoušky ze systémů často zahrnující tzv. „poznávačku“. Častěji se však přistupuje spíše k tomu, že se pro tyto studenty snižují požadavky. Že by „zelení“ (tedy terénní) biologové nemuseli dělat zkoušky z laboratorních oborů, kupodivu nikoho nenapadlo. Možná není daleko doba, kdy bude biolog sekvenovat genom organismu, který by v přírodě ani nepoznal.

Jistě existuje poměrně velká skupina lidí, která bude chodit do přírody a věnovat se pozorování a sbírání rozmanitých přírodnin. „Birdwatcheri“ nebo amatérští broučkaři mohou přinášet svým oborům mnoho cenných informací, protože se pohybují v terénu a často se zajímají o svůj obor do hloubky, ačkoli ho nikdy nestudovali na univerzitě. Při projektech mapování různých skupin organismů je pak jejich úloha téměř nezastupitelná, protože profesionální biologové prostě nemůžou být všude, i kdyby si nohy ušoupali. Obecná znalost zvířat a hlavně rostlin však v poslední době velmi upadá. Na procházky do přírody nemají často rodiče čas a děti chuť.

I proto mě velmi těší zvětšující se zájem o přírodovědné vycházky, které Calla pořádá už od roku 2008 a o nichž si můžete přečíst více i na stránkách tohoto Ďáblíka. Desítky zájemců s námi vyrážejí o víkendech a po večerech do přírody v Českých Budějovicích a okolí, aby pod vedením zkušených „zelených“ biologů pronikli do tajů života nejrůznějších organismů, které s námi sdílejí životní prostor v krajské metropoli. A asi nejvíce mě baví školáci a předškoláci, kteří začnou s ohromným zápalem lovit a přinášet kytky a hmyzáky s dychtivým očekáváním, že se od lektorů dozvědí jejich jména. Tehdy si říkám, že pořádání podobných akcí má smysl.

Ze všech těch dětských nadšenců se určitě nestanou profesionální biologové či ochranáři, ale třeba jim něco z těch vycházek uvízne v hlavě. Snad budou brát svoje děti do přírody a ukazovat jim, jak vypadá třezalka a čekanka, poslouchat s nimi „cilp calp“ budníčka menšího a lovit v kaluži potápníky. A jestli se někteří z nich stanou „bílými“ biology, alespoň si představí, jak vypadá objekt jejich zájmu v reálném světě za dveřmi laboratoře.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Jihočeské břehule v roce 2012	str. 2
Přírodovědné vycházky 2012 v číslech a fotografiích	str. 3-4
O titul Alej roku bojuje i stromořadí v Protivíně	str. 5
Zvukový záznam z jednání o JETE je utajován nezákonně	str. 8
Tendr na Temelín se komplikuje	str. 9
Syntetický kůrovec	str. 12
Pozvánky na akce	str. 13-15

Jihočeské břehule v roce 2012

Jako každý rok se Calla i letos zabývala péčí o hnízdiště břehulí v některých jihočeských pískovkách. V letošním roce díky příspěvku Nadace Partnerství a také mnoha drobných dárců, kteří přispěli na náš pokračující projekt „Adoptujte břehuli!“ Díky nim se podařilo obnovit hnízdní stěny v pískovkách Mladošovice, Lžín a Záblatí.

Jihočeským břehulím se ovšem letos moc nedařilo. Jejich populace se oproti loňsku snížila a některá hnízdiště zanikla úplně. Výjimkami z tohoto trendu se staly např. hnízdní stěny v pískovně Cep I, která byla letos obnovena péčí Správy CHKO Třeboňsko, a na naší erbovní lokalitě v Třebči. Tam stěnu Calla upravila vloni a její stav byl dobrý, takže jsme se

rozhodli ji letos neobnovovat. V třebečské stěně se počet nor zastavil na čísle 120.

Ze tří letos upravených stěn byla jednoznačným úspěchem nová hnízdní stěna ve Farské pískovně u Mladošovic. Ve dvou místních pískovkách hnízdilo ještě před pár lety každoročně desítky i více než sto párů. Vlivem sesouvání a tvrnutí stěn však kolonie ve větší Cepáků pískovně téměř zanikla a ve Farské pískovně hnízdilo jen několik párů v nevyhovujících podmínkách. Po letošní obnově hnízdní stěny do ní břehule vyhrabaly 51 nor. Budoucnost lokality je však nejistá, protože vzhledem k sousedícímu poli nebude další odhrabávání stěny možné.

V záblatské pískovně došlo oproti loňsku k poklesu stavu břehulí. Při letošním mapování bylo napočítáno pouhých 35 hnízdních nor. Příčina není příliš jasná, víme však, že podobné změny početnosti nejsou u břehulí nijak vzácné. I tak zůstal konečný počet nor daleko za naším očekáváním.

Asi nejhůře vypadala situace ve Lžíně. Lokalita, která nám v minulých letech přinášela největší radost a kde se počty břehulí každoročně zvyšovaly, najednou po celý květen zela prázdnotou. Příčinou mohlo být např. namnožení parazitů, i když jsme letos strhli velkou část stěny. Později se situace zlepšila, protože v průběhu června a července došlo k obsazení lokality břehulemi, které z jiných hnízdišť vyhnalo vyplavení při četných červených bouřkách a vytrvalejších deštích. V celé České republice byl letos tento jev stěhujících se kolonií břehulí velmi častý kvůli neobvyklému průběhu počasí. Podle srpnového počítání nakonec lžínské břehule vyhrabaly 181 nor.

Projekt „Adoptujte břehuli!“ samozřejmě stále pokračuje. Příští rok budou naše aktivity na podporu břehulí možná ještě důležitější než dříve, protože potřebujeme, aby se letošní propad početnosti dále neprohluboval. Úprava hnízdních stěn je zásadní pro diverzifikaci hnízdních příležitostí (tj. pro udržení dostatečného množství hnízdních stěn). Dokud jsou břehule přítomny ve větším množství rozsahem menších kolonií, jsou méně zranitelné zničením jedné nebo více z nich. Ve vhodně upravené stěně nadto předpokládáme vyšší úspěšnost hnízdění. Důležitý je i vedlejší efekt obnovy stěn pro břehule, neboť tím vytváříme vhodné prostředí pro další druhy, např. samotářské včely a vosy, které patří k vůbec nejohroženějším skupinám živočichů v naší přírodě.

Chcete-li adoptovat břehuli, obraťte se na nás prostřednictvím e-mailu calla@calla.cz nebo webového formuláře na stránkách projektu www.calla.cz/brehule, kde také naleznete bližší informace o jihočeských břehulích a jejich ochraně. Adoptivními rodiči se můžete stát buď sami, nebo symbolickou adopci někomu věnovat jako originální dárek k narozeninám, k vánocům apod. Adoptivní rodiče obdrží materiály o ochraně břehulí a darovací certifikát, který upravíme podle přání dárce. Všem dárcům minulým i budoucím velmi děkujeme!

Jiří Řehounek & Petr Heneberg

Pozn.: Projekt „Adoptujte břehuli!“ vyhrál letošní druhý ročník soutěže *Jihočeská ratolest v kategorii neziskových organizací. Více na straně 10.*

Netopýři a notebooky

Na zářijovou přírodovědnou vycházku za netopýry chodí každoročně nejvíce lidí. Protože jsme se účastníků zatím neptali, můžeme o důvodech jen spekulovat. Letošní návštěva 68 zájemců o létající savce mi ale poněkud vyrazila dech. Samozřejmě mě těší, že na naše vycházky se milovníci přírody naučili chodit, na druhé straně však masová návštěva neumožňuje, aby se lektoři všem účastníkům opravdu věnovali.

Letošní „netopýři“ se u vodní nádrže Bagr v budějovickém parku Stromovka vydařili. Počasí nám na polovinu září velmi přálo, handicapovaný živý netopýr se stal okamžitě miláčkem davu a se setměním vylétly ze svých úkrytů i desítky jeho příbuzných. Zvědavé otázky od školáků i předškoláků jen pršely. Ani lektor Lukáš Jurek se však nenechal zahanbit a kladl otázky o netopýrech zase účastníkům. S překvapením pak zjišťoval, že jejich znalosti jsou opravdu hluboké.

Mě osobně tentokrát opravdu dostal kluk, který na otázku „Co je to vlastně ta hibernace?“ odpověděl: „To je něco jako notebook v úsporném režimu.“ Inu svět se mění a metafory s ním.

Jiří Řehounek

FOTOBLOG

Přírodovědné vycházky 2012 v číslech a fotografiích

V září se uzavřel letošní cyklus přírodovědných vycházek, který Calla v Českých Budějovicích a okolí organizuje už od roku 2008. Proběhlo jich celkem sedm. Jedna musela být o týden odložena kvůli nepříznivému počasí, což se poněkud podepsalo i na její návštěvnosti. V dnešním fotoblogu vám nabízíme jejich stručné shrnutí:

- 14. dubna: **Za stromy a historií do centra II** (42 účastníků, vedli Tomáš Malina a Milan Štech)
- 28. dubna: **Kroužkování ptáků v Hrdějovicích** (46 účastníků, vedl Petr Veselý)
- 19. května: **Za rostlinami a hmyzem do okolí Máje** (30 účastníků, vedli Petr Koutecký a Jiří Řehounek)
- 16. června: **Motýli na tankodromu** (odložený termín kvůli počasí, 15 účastníků, vedli Zdeněk Hanč a Jiří Řehounek)
- 23. června: **Příroda vrábečských pískoven** (16 účastníků, vedli Klára a Jiří Řehounekovi)
- 1. září: **Vodní hmyz v údolí Rudolfovského potoka** (20 účastníků, vedli Tomáš Ditrich a David Boukal)
- 14. září: **Za netopýry do Stromovky** (68 účastníků, vedl Lukáš Jurek)

Děkujeme účastníkům vycházek za jejich zájem a všem lektorům za úžasné nasazení. A pokud jste s námi letos nevyrazili, máte příští rok opět šanci k nápravě.

Jiří Řehounek

Líbí se Vám přírodovědné vycházky Cally? Chcete-li na jejich pořádání přispět, můžete tak učinit na čísle účtu 3202800544 / 0600 a použít variabilní symbol 888, který je určen pouze pro vycházky. Děkujeme!

Za stromy a historií do centra II, 14. dubna

Za rostlinami a hmyzem do okolí Máje, 19. května

Motýli na tankodromu, 16. června

Příroda vrábečských pískoven, 23. června

O titul Alej roku bojuje i stromořadí v Protivíně

Až do konce listopadu mohou lidé vybírat a hlasovat pro nejzajímavější z 69 stromořadí, které se ucházejí o titul Alej roku 2012. Letos čeští výletníci do ankety nominovali o 16 alejí více než v loňském roce a své želízko v ohni má každý z českých i moravských krajů. Například v Jihočeském kraji mohou hlasující vybírat z jedenácti krajinných dominant. Hlasování probíhá na webové stránce www.alejroku.cz, kde jsou také popisy, fotografie a mapa přihlášených stromořadí.

Jedna z nominovaných alejí roste v bezprostřední blízkosti protivínského pivovaru. „Název piva Platan byl poprvé použit v roce 1973 pro jedenáctistupňový světlý ležák z Protivína. Inspirací byla překrásná trojřadá platanová alej, která lemuje příjezdovou cestu k pivovaru. Název Platan se natolik vžil, že toto jméno dnes nese celý pivovar a platanový list je jeho znakem,“ říká Marie Medunová, která alej nominovala. Fotografie jsou na <http://arnika.org/21-platanova-elej-u-protivinskeho-pivovaru>

„Titul by měla získat alej, která je podle hlasujících nejen nejkrásnější, ale má i nejsilnější příběh doplněný o nejhezčí fotky. Do ankety lidé přihlásili velmi rozmanité aleje. Mezi nominovanými najdeme alej mezinárodní, která spojuje Česko s Německem, alej u nejvýše položené železnice u nás, aleje staleté i čerstvě vysázené. Děkujeme lidem, že si stromořadí všímají, chrání je a dokonce vysazují nová. Jsou totiž důležitá jak pro člověka, tak pro přírodu samotnou,“ přibližuje letošní ročník vedoucí kampaně Zachraňme stromy! sdružení Arnika, jejíž je anketa součástí, Martin Skalský z Arniky.

Arnika sleduje ohrožení alejí již několik let. Iniciovala vznik petice „Zachraňme stromy“, která požaduje lepší zákonnou ochranu alejí a stromů v krajině i ve městech. Petici podpořilo více než 30 tisíc lidí. Také díky nim se podařilo prosadit novelu zákona a zrušit výjimku, která umožňovala správcům cest kácet stromy u silnic bez povolení. Arnika také vytvořila první celostátní statistiku a upozornila, že během posledních několika let u silnic v České republice zmizelo více než 100 tisíc stromů.

Tiskovou zprávu Arniky upravil Jiří Řehounek

Otevřený dopis Bohuslavu Sobotkovi ve věci hlasování ČSSD o novele horního zákona

Praha, 3. října 2012

Vážený pane předsedo,

poslanecký klub ČSSD - s čestnou výjimkou několika svých členů - minulý týden podpořil zachování totalitních paragrafů umožňujících vyvlastňování domů a zahrad občanů kvůli těžbě.

Příslušná ustanovení horního zákona, která pocházejí z roku 1943, však využívají těžbařské firmy k nátlaku na majitele pozemků při jednání o jejich výkupu. Část vytěženého uhlí, a v ještě větší míře elektřina z něj získaná, jsou předmětem masivního vývozu s vysokými zisky pro majitele příslušných společností.

Pod přímým a velmi nevybíravým tlakem velkých uhelných společností se v současné době ocitají lidé v Karviné, Horním Jiřetíně či Litvínově. Připravovaná vládní surovinová koncepce by vedla k vyhlášení stovebních uzávěr a zastavení rozvoje až devětadvaceti severočeských měst. Záměry na těžbu břidlicového plynu či štěrkopísků se pak dotýkají prakticky všech regionů.

Většina poslankyň a poslanců zvolených za ČSSD se s neobvyklou razancí postavila za podnikatelské zájmy

konkrétních těžařských společností vlastněných pány Tykačem a Bakalou, proti obyčejným lidem v celé zemi.

Vážený pane předsedo, toto hlasování vnímáme tak, že se ČSSD rozhodla prosazovat nerovné postavení zvýhodňující velké společnosti před lidmi bránícími své domovy. Podle našeho názoru jednala většina poslaneckého klubu nejen v rozporu s názorem drtivé většiny veřejnosti, ale také v rozporu s programem vlastní strany. Domníváme se, že tím strana ztratila jakoukoliv důvěryhodnost.

Vyzýváme Vás, abyste neprodleně ujistil veřejnost, že ČSSD své selhání napraví při bližícím se hlasování o návrhu zákona v Senátu a jeho případném novém projednání v Poslanecké sněmovně. V podobném případě, při hlasování o zrušení poplatků za znečišťování ovzduší, Vaše strana již jednou dokázala svoji chybu napravit.

Podepsání:

Matěj Man, Arnika, 724 115 436, matej.man@arnika.org

Edvard Sequens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, 602 282 399, edvard.sequens@calla.cz

Klára Sutlovičová, Centrum pro dopravu a energetiku, 605 276 909, klara.sutlovicova@ecn.cz

Jan Šrytr, Ekologický právní servis, 775 154 087, jan.srytr@eps.cz

Jan Rovenský, Greenpeace ČR, 734 620 844, jan.rovensky@greenpeace.org

Miroslav Pech, Hnutí DUHA, 773 778 836, miroslav.pech@hnutiduha.cz

Tereza Otcovská, OS Kořeny, 777 282 539. oskoreny@email.cz

Daniel Vondrouš, Zelený kruh, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ZELÉNÉ PERLY ZA ROK 2012 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Sbíráme touto cestou nominace na soutěž Děti Země o Zelenou perlu 2012. Přidáte se? Vaše návrhy čekáme na adrese calla@calla.cz.

„A myslím si, že tento zákon, tato malá novela, může způsobit skutečně velké škody já bych řekl takového rozsahu, že to může být hodnoceno v budoucnu jako velezrada.“

Předseda hospodářského výboru, poslanec ČSSD Milan Urban v debatě nad novelou horního zákona, která vyškrtla možnost vyvlastnění.

Stenozáznam zde: <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/046schuz/s046235.htm>

Otevřený dopis premiéru Nečasovi ve věci zákonného veřejného projednání Státní energetické koncepce a Surovinové politiky ČR

Praha, České Budějovice, 19. září 2012

Vážený pane premiére,

Vaše vláda se v průběhu příštího týdne vrátí k projednávání návrhů ministra průmyslu na Aktualizaci státní energetické koncepce a Surovinové politiky České republiky. Na tiskové konferenci po jednání vlády 12. září jste na dotaz novináře, zda se plánuje před schválením koncepcí posouzení jejich vlivu na životní prostředí, odpověděl: „Zpracovávat nějakou EIA na energetickou koncepci, to je něco, co bych nazval takřka lunetickým nápadem. Tam je tisíce a tisíce jednotlivých položek, úkonů. To tedy musím říci, že mne jako myšlenka fakt nenapadla, že bychom něco takového dělali, u koncepčních materiálů se, mimochodem, nikdy nic takového nedělá, to není žádný konkrétní projekt, to není výstavba elektrárny nebo nějakého energetického podniku, tam je to na místě. Tady se jedná o koncepční politický dokument.“

Rádi bychom Vás upozornili, že zákon č. 100/2001 Sb., vyžaduje posouzení vlivů obou koncepcí na životní prostředí a vydání stanoviska ministerstva životního prostředí právě proto, že se jedná o koncepční dokument. Pokud by koncepce nebo i jejich část vláda schválila bez tohoto podkladu, jednalo by se o porušení zákona. Takové rozhodnutí by bylo rovněž v přímém rozporu s mezinárodními závazky ČR vyplývajícími konkrétně ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí a Aarhuské úmluvy. (Podrobněji v příloze.)

Zákonem předepsané posuzování vlivů na životní prostředí je běžně v praxi využíváno již dvě desítky let a vedle ostatních státních strategií tímto hodnocením v minulosti prošla i státní energetická koncepce a surovinová politika. Strategické posouzení vlivů (tzv. SEA) na obě nyní připravované politiky však dosud vůbec nebylo zahájeno.

Ministr Kuba přesto navrhuje, aby vláda schválila hlavní cíle obou koncepcí už nyní. Ze zákonného posouzení by se tak stala formalita bez obsahu. Vláda jako schvalující orgán je totiž podle zákona povinna zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ministerstva životního prostředí ke koncepci. Stanovisko je výsledkem veřejného procesu se zohledněním připomínek všech jeho účastníků (příslušných orgánů státní správy a samosprávy, odborných institucí, expertů, nevládních organizací, veřejnosti). Prakticky všichni tito účastníci byli zatím z přípravy nové energetické a surovinové koncepce vyloučeni.

Zákon také předpokládá – a dosud byl takový postup obvyklý – veřejné posuzování návrhu koncepcí ve variantách, což pomůže volbě optimální strategie. Tato možnost leží na stole – vedle ministerského návrhu lze předložit k posouzení variantu energetické koncepce, jejíž podoba se bude blížit trvale udržitelnému scénáři rozvoje české energetiky (podrobněji např. ve studiích Chytrá energie a Energetická [r]evoluce).

Pane premiére, nedopusťte porušení zákona v podobě schválení hlavních cílů Aktualizace státní energetické koncepce a Surovinové politiky České republiky bez řádného procesu hodnocení vlivů koncepcí na životní prostředí. Jen skutečná veřejná debata přispěje k vyšší kvalitě obou klíčových politik a jejich široké veřejné akceptaci, která jim umožní stát se skutečně efektivním nástrojem.

Podepsáni:

Matěj Man, Arnika, 724 115 436, matej.man@arnika.org

Edvard Sequens, Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, 602 282 399, edvard.sequens@calla.cz

Klára Sutlovičová, Centrum pro dopravu a energetiku, 605 276 909, klara.sutlovicova@ecn.cz

Jan Šrytr, Ekologický právní servis, 775 154 087, jan.srytr@eps.cz

Miroslav Pech, Hnutí DUHA, 773 778 836, miroslav.pech@hnutiduha.cz

Jan Rovenský, Greenpeace ČR, 734 620 844, jan.rovensky@greenpeace.org

Jan Skalík, Zelený kruh, 607 185 686, jan.skalik@zelenykruh.cz

Ještě pořád můžete posílat připomínky k návrhu státní energetické koncepce a surovinové politiky, vláda o nich dodnes nejednala!

Zvukový záznam z jednání o JE Temelín je utajován nezákonně

Vítězem 10. ročníku soutěže Otevřeno x Zavřeno v kategorii „otevřenost úřadů při rozhodování“ se dne 1. října 2012 stal Úřad na ochranu osobních údajů. ÚOOÚ v rozporu se zákonem totiž Ministerstvu životního prostředí nedoporučil poskytnout Dětem Země úplné znění zvukového záznamu z projednání vlivů dvou jaderných bloků JE Temelín na životní prostředí. Zákon ovšem porušuje i ministr Tomáš Chalupa (ODS), který o jejich rozkladu proti neposkytnutí tohoto záznamu nerozhodl v zákonné lhůtě.

„Úřad na ochranu osobních údajů vyhrál tuto kategorii nejen za nezákonné doporučení neposkytovat úplné znění zvukového záznamu z jednání o JE Temelín, ale především za překrucování výkladu ochrany osobních údajů při poskytování záznamů i z dalších veřejných jednání,“ upozorňuje Miroslav Patrik z Děti Země.

Děti Země na MŽP podaly v červnu po skončení veřejného projednání posudku EIA pro výstavbu dvou jaderných bloků JE Temelín na MŽP žádost, aby jim podle zákona č. 123/1998 Sb. poslalo zvukový záznam. To ale MŽP odmítlo s odkazem na doporučení ÚOOÚ, že je nutné vymazat pasáže o údajích fyzických osob.

Tento postup je podle Děti Země v rozporu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí č. 100/2001 Sb. i se zákonem o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb., neboť MŽP musí povinně na internetu zveřejnit zápis z tohoto jednání i s těmito údaji a ochrana osobních údajů se na takovou veřejnou činnost nevztahuje.

„My to vnímáme jako strach státu před angažujícími se občany Evropy, kteří chtějí vědět, jak se u nás rozhoduje o této sta miliardové státní zakázce, neboť na plný zvukový záznam máme jasný nárok,“ tvrdí Patrik.

Podle něho jsou Děti Země připraveny podat k ministrovi Chalupovy stížnost proti jeho vlastní nečinnosti, pokud o jejich rozkladu proti neposkytnutí zvukového záznamu ze srpna 2012 ministr nerozhodne do příštího týdne. Pokud ministr bude nadále nečinný, může následovat žaloba k Městskému soudu v Praze.

„Vláda tvrdí, že podporuje dodržování zákonů, otevřenost a úspory veřejných prostředků, přitom ministr Tomáš Chalupa z ODS reálně dělá přesně opak těchto slibů, pokud je nečinný, brání nám poskytnout zvukový záznam o JE Temelín a ještě zbytečně zatěžuje nás i ministerstvo,“ konstatuje Patrik.

Dosavadní průběh sporu Děti Země s MŽP o získání zvukového záznamu z jednání o JE Temelín:

- 1) 22. 06. 2012 = veřejné projednání posudku EIA o výstavbě dvou jaderných bloků JE Temelín
- 2) 24. 06. 2012 = podání žádosti Děti Země na MŽP o poskytnutí zvukového záznamu z tohoto projednání
- 3) 04. 08. 2012 = podání rozkladu Děti Země proti odepření informací k ministru Tomáši Chalupovi (ODS)
- 4) 04. 09. 2012 = zákonný termín pro vydání rozhodnutí ministrem Chalupou o rozkladu Děti Země

Výsledky 10. ročníku soutěže OTEVŘENO x ZAVŘENO (01.10.2012):

<http://www.otevrete.cz/novinky/10-rocnik-souteze-otevreno-x-zavreno-zna-sve-viteze-527.html>

Tisková zpráva Děti Země

Tendr na Temelín se komplikuje

Vyřazení francouzské společnosti AREVA z tendru na dodávku dvou nových reaktorů z důvodu nesplnění základních podmínek výběrového řízení bylo překvapením pro všechny, kdo sledují snahy české vlády dotlačit firmu ČEZ k rozšiřování jejího jaderného portfolia. Zajímavým v této souvislosti se jeví otázka, kdo vlastně v záležitosti tendru rozhoduje. Mluvčí ČEZ Ladislav Kříž ve večerních Událostech a komentářích České televize v pátek 5. října tvrdil, že k rozhodnutí o vyřazení došlo právě ten den na zasedání výběrové komise firmy ČEZ. Jak je tedy možné, že již o den dříve

ministr Karel Schwarzenberg o tomto rozhodnutí informoval svůj francouzský protějšek? Kdo tedy doopravdy rozhodl o vyřazení – vláda nebo ČEZ?

Podle BIS je to také vláda, která má o zakázku za stovky miliard větší zájem, než elektrárenská firma. "Uvnitř vedení ČEZ přetrvávala skepse k celému plánu zejména v otázce zajištění jeho financování. S tím souvisela i pasivita managementu při přípravných krocích," stojí prý podle médií ve zprávě BIS. Znamenalo by to, že Martin Roman byl přesunut z místa generálního ředitele na předsedu dozorčí rady ČEZ nikoliv kvůli svému vlastnickému napojení na Škodu Plzeň, ale prostě jako překážka obří investice.

Bez reaktorů EPR, které nabízela AREVA, bude výsledná investice přeci jen menší. Ve Velké Británii, kde je tento reaktor plánován v Hinkley Point, se podle tamního tisku již předpokládaná cena vyšplhala na 7 miliard liber za jeden. Temelínská zakázka by tak vyšla na 440 miliard korun. Pravda, jde o výkonově největší reaktor v zakázce, ostatní uchazeči budou z tohoto důvodu o něco levnější. A jak naznačil ředitel ČEZ Daniel Beneš, bylo jedním z důvodů vyřazení, že AREVA nechtěla cenu garantovat jako fixní a tedy konečnou.

I když nabídky Atomstrojexportu i Westinghouse budou akceptovat pevnou investiční cenu, nebude tato nijak malá. Návrh na garantované ceny elektřiny z nových reaktorů, se kterými přišel ministr průmyslu, ukazuje, že jaderné odvětví je nekonkurenceschopné. Proč tedy někteří z našich politiků tolik lpí na posilování problémové a neekonomické jaderné energetiky v České republice? Nebylo by výhodnější věnovat se rozvoji moderních, čistých a decentralizovaných technologií na zajištění našich potřeb elektřiny a tepla?

Edvard Sequens

Ekotrň v novém

Letošní Den bez aut proběhl bez Cally, protože jeho organizace byla odlišná od let minulých a pořadatelé neposkytovali stánky pro účastníky. S ohledem na to, že následující týden ve středu 26. září měl proběhnout Ekotrň pořádaný společností ROSA na letní scéně u KD Slavie s možností zapůjčení stánku, rozhodli jsme se zúčastnit jen jedné akce. Ekotrň byl pro mnohé z nás na atraktivnějším místě se zelení a v klidové oblasti.

Na krásném prostranství se sešlo několik prodejců místních produktů (ovoce, zeleniny, mastných výrobků, medoviny a výrobků z medu, dobrot od Dobráka, vazeb ze sušených květin), pro malé návštěvníky a potěšení i nás dospělých tu byly

k vidění živé husy, kachny a i ovečky. S Jihočeskými matkami jsme během dne poskytovali poradenství a informace o akcích, které pořádáme, zájemcům jsme nabízeli své informační materiály. Své aktivity zde prezentovala jak ROSA tak i sdružení KRASEC.

Ač bylo místo Ekotrhu více příjemnější, než českobudějovické náměstí a na obloze ani mráček, tak ze strany veřejnosti nebyl projevem adekvátní zájem snad protože propagace Ekotrhu byla zastíněna předvolební kampaní.

Romana Panská

~ ~ ~ ~ ~ ZROZENO V KRASCI ~ ~ ~ ~ ~

Vítězové „Jihočeské ratolesti“ převzali ceny

Jihočeská krajská síť environmentálních center Krasec a Jihočeský kraj 5. listopadu slavnostně vyhlásily výsledky 2. ročníku soutěže projektů na ochranu životního prostředí „Jihočeská ratolest“. Zároveň si předkladatelé vítězných projektů převzali hodnotné ceny.

Do 2. ročníku Jihočeské ratolesti přihlásilo své projekty, nebo diplomové práce 20 jihočeských obcí, škol, neziskových organizací a absolventů Jihočeské univerzity. Devítičlenná hodnotící komise vybrala v každé ze čtyř soutěžních kategorií tři nejlepší projekty. V kategorii obcí zvítězil projekt **Obce Chlumany** „KY.BY zahrada Chlumany“. V kategorii Zelená škola komisi nejvíce oslovil projekt předložený žáky 2. B **VOŠL a SLŠ B. Schwarzenberga Písek** „Monitoring a záchrana populace čápa bílého na území Jihočeského

kraje“. Mezi neziskovými organizacemi si nejlépe vedla **Calla – Sdružení pro záchranu prostředí** s projektem „Adoptujte břehuli!“ a cenu za první místo v kategorii diplomových prací si odnesla absolventka Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity **Zuzana Jahnová** za práci „Společenstva epigeických brouků plantáží energetických bylin a okolních biotopů“.

„Jsem potěšen, že v různých koutech Jihočeského kraje se obce, školy a neziskové organizace aktivně zapojují do EVVO a praktické ochrany přírody – ocenění za svou práci si zaslouží všichni, kdo svůj projekt přihlásili do letošního ročníku Jihočeské ratolesti,“ říká Petr Kurz, předseda o.s. Krasec.

Předkladatelé devíti nejlepších projektů a třech diplomových prací (viz příloha) obdrželi finanční odměnu ve výši 3000–7000 Kč, certifikát a pestrý balíček regionálních, bio a fair trade produktů.

Druhý ročník soutěže Jihočeská ratolest se konal díky finanční podpoře Státního fondu životního prostředí, Ministerstva životního prostředí, Jihočeského kraje a Lesů ČR.

Tisková zpráva o.s. Krasec

První velká budějovická cyklojízda

První velká budějovická cyklojízda dne 27.9.2012 byla skvělou demonstrací toho, jak se na silnici vejde vedle automobilové dopravy i velmi mnoho cyklistů. 200 účastníků velké budějovické cyklojízdy, všech věkových kategorií od těch nejmladších, mnoha ulicemi města s různou dopravní zátěží, vše s hladkým průběhem, provoz byl bezpečný, když byli všichni navzájem ohleduplní. Cyklojízda byla jednoznačným potvrzením toho, že velký počet lidí v krátkém čase na kole objede velkou část města. Představme si nyní, že

by značná část obyvatel každý den za svými každodenními aktivitami jezdila na kole. Představme si ve spojení s právě realizovaným autobusovým koridorem, o kolik méně aut by vyjždělo do města, kdybychom my všichni, co rádi vyměníme auto za kolo, tak učinili, protože to bude možné. Dopravní inženýři, dopravní policisté, radní a projektanti, udělejte něco pro nás cyklisty, aby naše každodenní cesty po městě byly bezpečné. Uvidíte, jak velmi Vám pomůžeme dopravní situaci řešit.

Převzato z

<http://zivemesto.blogspot.cz/2012/10/udelejte-prosim-neco-pro-nas-cyklisty.html>

Objíždějí kamiony zpoplatněné dálnice přes vaši obec? Ještě čtyři roky to vydržíte, vzkazuje občanům ministerstvo dopravy.

Na pokrok v řešení neúnosné situace v oblasti mýtného si máme počkat až do roku 2017. Vyplývá to z nového návrhu Dopravní politiky ČR pro období 2014-2020, který připravilo Ministerstvo dopravy. Dokument bude nyní procházet posouzením dopadů na životní prostředí. Návrh obsahuje cíle „postupně zavádět výkonové zpoplatnění na silnicích I. třídy, a případně i na vybraných silnicích ve správě krajů, případně obcí“ a „legislativně regulovat využívání silnic nižších tříd pro nákladní dopravu s cílem udržet těžkou nákladní dopravu v co nejvyšší míře na dálnicích a rychlostních silnicích.“ Termín: od 1. 1. 2017.

Nejméně do té doby tak má pokračovat objíždění zpoplatněných dálnic a rychlostních silnic kamiony po historických trasách skrz města a vesnice, které přináší škody na zdraví, bezpečnosti i stavu vozovek. Dopravní federace eviduje na 150 obcí a měst napříč územím ČR, které výrazně trpí průjezdnou nákladní dopravou. Jejich přehled je dostupný na adrese: www.dopravnifederace.cz/mapa/.

Dopravní federace dále upozorňuje, že doposud byla zpoplatněna pouhá 2 % dálniční a silniční sítě – a pouze 17 % z původního záměru tehdejší vlády zpoplatnit od začátku roku 2009 (!) i všechny silnice první třídy. Požaduje, aby povinné posouzení vlivů nové Dopravní politiky na životní prostředí vyhodnotilo negativní dopady plynoucí z navrhovaného odložení problému na další „pětiletku“. Experti odhadují, že placené úseky objíždí asi 10 % nákladních vozidel v daném směru. Zvláště silný impuls k objíždění existuje u provozovatelů vozidel splňujících pouze horší emisní třídy, protože za ně na zpoplatněných úsecích platí výrazně vyšší kilometrický poplatek. Využívání objížděných tras se jasně odráží ve zvýšené úrovni emisí a hluku v sídlech.

„V důsledku toho, že existuje relativně velká nabídka nezpoptatněných tras, objíždí mnoho kamionů zpoplatněné úseky po zbytku silniční sítě. Nárůst těžké dopravy tak nejen zbytečně poškozují zejména silnice I., II. a III. třídy, ale hlavně škodí obyvatelům stovek měst a vesnic hlukem, emisemi a vibracemi. Roste riziko nehod, silnice a ulice se stávají nebezpečnými pro chodce, cyklisty i motoristy. Liknavost státu při řešení tohoto problému se tak jasně odrazí na zdraví lidí i neuspokojivém stavu vozovek na objížděných trasách,“ komentuje návrh Dopravní politiky ČR Dominika Švárová ze sdružení nevládních organizací Dopravní federace.

Tisková zpráva Dopravní federace

Občané sobě

Příběhy lidí, kteří se zapojili do rozhodování o životním prostředí a pomohli svému městu či obci. 15 příběhů z 15 různých míst Čech a Moravy. Vydal Zelený kruh a Arnika, autoři: Martin Skalský (editor), Vendula Záhumenská, Jana Kravčíková, Jana Vítnerová.

Můžete si stáhnout v pdf: <http://arnika.org/download-233>

Syntetický kůrovce

Doba předvolební přeje kůrovcům, přesněji řečeno debatám o nich. Je až s podivem, jaké vášně u nás vyvolává spor, který v mnoha evropských zemích vůbec neexistuje nebo se stal naprosto marginální záležitostí. V těch zemích, kde vedle sebe v poklidu existují hospodářské lesy i bezzásahová divočina v národních parcích a nikoho nenapadne míchat je dohromady.

„Už jsme chtěli nastartovat přírodní procesy, když se ale objevil kůrovce...“ prohlásil v roce 2000 na jistém semináři tehdejší náměstek ředitele Správy NP Šumava Vladimír Zatloukal. Ten výrok v sobě obsahuje hned dvě podivnosti. Jednak že by měl „přírodní procesy“ nastartovat člověk, snad že by bez něj nebyly až tak přírodní, jak si sám představuje. Ta druhá podivnost spočívá v pojmání kůrovce jako nějaké umělé vnější síly, mimozemšťana, který chce zničit „naše“ lesy a proto do přírody nepatří.

Lýkožrout smrkový ale nepřiletěl do našich horských smrčín v posledních pár letech. Stal se jejich součástí dávno před zavedením lesního hospodaření a bude jejich součástí i nadále. Bude tiše hlodat ve smrcích a nahlodávat rozličným opravovačům přírody jejich představy o zaručeně správných přírodních procesech.

Jiří Řehounek

Mezinárodní konference ECER 2012 v Českých Budějovicích

Od 9. do 14. září proběhla v Českých Budějovicích 8. evropská konference o ekologické obnově (ECER 2012). Celkem 328 vědců i praktiků ze 40 zemí celého světa přijelo do jihočeské metropole, aby si vyměnili zkušenosti a prezentovali výsledky bádání v poměrně mladém vědním oboru zvaném ekologie obnovy (*restoration ecology*). Protože se letos jednalo o nejdůležitější akci v oboru, nechyběly v jižních Čechách ani světové špičky oboru.

Čtyři konferenční dny byly věnovány přednáškám z různých oblastí ekologie obnovy, např. obnově území po těžbě nerostných surovin, obnově průmyslových deponií, obnově zanedbaných luk, obnově přírodě blízkých lesních ekosystémů, ale i společenským souvislostem ekologické obnovy v krajině. Ve středu pak účastníci vyrazili na celodenní exkurze, během nichž čeští hostitelé prezentovali dobré příklady praktické obnovy v jižní části České republiky (nechyběly mezi nimi ani některé pískovny, o něž pečuje Calla). Po skončení konference se účastníci rozjeli ještě na několik vícedenních exkurzí.

„České Budějovice byly vždy v popředí tohoto oboru v Evropě, je to tedy výborné místo pro diskuzi o klíčových tématech ekologie obnovy,“ podotkl ke konferenci Norbert Hölzel, prezident evropské sekce Společnosti pro ekologickou obnovu.

Tiskovou zprávu organizačního výboru ECER 2012 upravil Jiří Řehounek

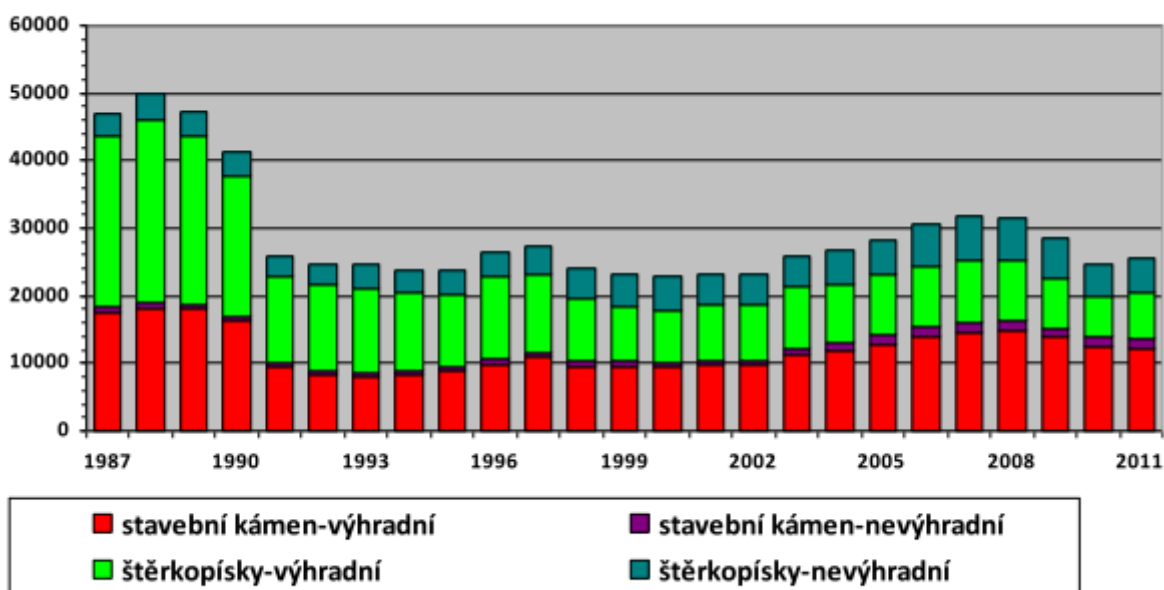
Nová informační tabule u pískovny Cep II

Nová informační tabule o přírodovědné hodnotě pískovny Cep II je od září k dispozici návštěvníkům Třebořska. Vlastně jsou ty tabule hned dvě, každá na opačném konci dobývacího prostoru. Obsah je společným dílem pracovníků firmy Českomoravský štěrk a týmu (převážně) jihočeských biologů, který letos na Cepu II pracoval na projektu v rámci mezinárodní soutěže Quarry Life Award. Projektu a pískovně Cep II se budeme podrobněji věnovat v příštím Ďáblíku. Prozatím se můžete podívat na projektové aktuality na <http://www.quarrylifeaward.com/project/sand-pit-biodiversity-cep-ii-quarry>.

Klára & Jiří Řehouňkovi

GRAF MĚSÍCE

Těžba stavebního kamene a štěrkopísků v ČR v letech 1987 – 2011 (tis. m³)

Zdroj: MPO, ČGS-Geofond

Pozvánky na akce

Exkurze Blatského muzea z cyklu Přírodou krok za krokem

Sobota 13. 10. 2012, 9:00

HOUBY PŘÍRODNÍHO PARKU KUKLE

seznámení s běžnými i vzácnějšími druhy podzimních hub

sraz: Dobřejice, hájovna Obora (cca 3 km západně od Malšic – možnost dojet na místo autem anebo přijít po žlutě značené turistické cestě
vedoucí: Pavel Špinar

***

Calla a Společnost ROSA

Vás srdečně zvou na besedu v cyklu Zelených čtvrtků

Ohrožuje šumavské ptáky kůrovec nebo člověk?

s dr. Janem Horou z České společnosti ornitologické

Jak ptáci reagují na gradaci kůrovce v horských smrčínách? Bezzásahovost nebo zasahování?

Tetřev hlušec – chlouba Šumavy nebo překážka rozvoje?

Chrání Národní park Šumava ptáky dobře?

Ve čtvrtek 18. října 2012 od 18:00 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Vstupné dobrovolné

Akce se koná za finanční podpory Jihočeského kraje a sítě Krasec.

***

Výstava Zvířata v zahradě

Akci pořádá: **ČNF pro vydru**

Kdy: **3.9. - 26.10. v Jindřichově Hradci**

V rámci ní budou vystaveny vítězné obrázky, povídky, básně a pohádky o zvířatech žijících v zahradách. Výtvary poslaly děti v rámci literárně výtvarné soutěže „Zvířata v zahradě“. Soutěž vyhlásil Český nadační fond pro vydru pro třídní kolektivy dětí základních škol z Jindřichohradeckého okresu a je součástí projektu „Živá zahrada“ finančně podpořeného Jihočeským krajem. Rozhodnout se, který kolektiv má nejkrásnější obrázky a příběhy skutečně nebylo jednoduché. To ostatně budou moci návštěvníci výstavy posoudit sami.

***

Cykloexkurze k vypuštěnému Rožmberku, Tisému a Záblatckému

Akci pořádá: **Český nadační fond pro vydru**

Kdy: **sobota 13.října od 9:00 hodin**

Kde: **Třeboň, Rožmberk, V.Tisý, Záblatcký rybník a okolí**

V sobotu 13.10. pořádá Český nadační fond pro vydru exkurzi na vypouštěné a lovené rybníční velikány Třeboňska, které prozkoumáme nejen u hlavní scény (loviště u výpusti), ale také v zákulisí, kde atmosféru neruší mumraj kolem stánků a kde se dají lépe pozorovat zvířata a jejich pobytové znaky. Kdo chce strávit víkendový říjnový den na kole na čerstvém vzduchu, pozorovat volavky, orly a spol. a dovědět se pár nových informací o rybnících, necht' přijede na sraz v 9:00 ke kašně na Masarykově náměstí v Třeboni. Zde bude účastníky očekávat vedoucí exkurze, Mgr. Matouš Šimek. Vybavte se prosím pevnými botami, vhodným oblečením, pumpičkou a kdo má možnost i klíči na kolo či dalekohledem. Návrat do Třeboně se předpokládá kolem 16:00, v Lomnici n.Luž se bude možno cca ve 13:00 odpojit.

* * *

Seminář „Výzvy blízké budoucnosti: domy s nulovou spotřebou energie“ v rámci Jihočeských dnů s Krascem

Akci pořádá: **Calla – Sdružení pro záchranu prostředí**

Kdy: **9. listopadu 2012 od 10:00 do 16:00 hodin**

Kde: **v budově Krajského úřadu, B. Němcové 49/3, České Budějovice**

České stavebníky čekají zásadní změny – normy na energetickou spotřebu budov v nejbližších letech výrazně přitvrdí. Jaké jsou nové legislativní požadavky a jak se s nimi vyrovnat v praxi? Seminář je určen pro zástupce veřejné správy, stavební úřady, firmy a zainteresovanou veřejnost.

Podrobnosti hledejte na www.calla.cz, zájemci pište na edvard.sequens@calla.cz

---

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných

zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí: 10:00 - 14:00 (především energetika)

Čtvrtek: 12:30 - 16:30 (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: calla@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do konce října 2012. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

- » Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. «
» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, napište na calla@calla.cz. «

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!